

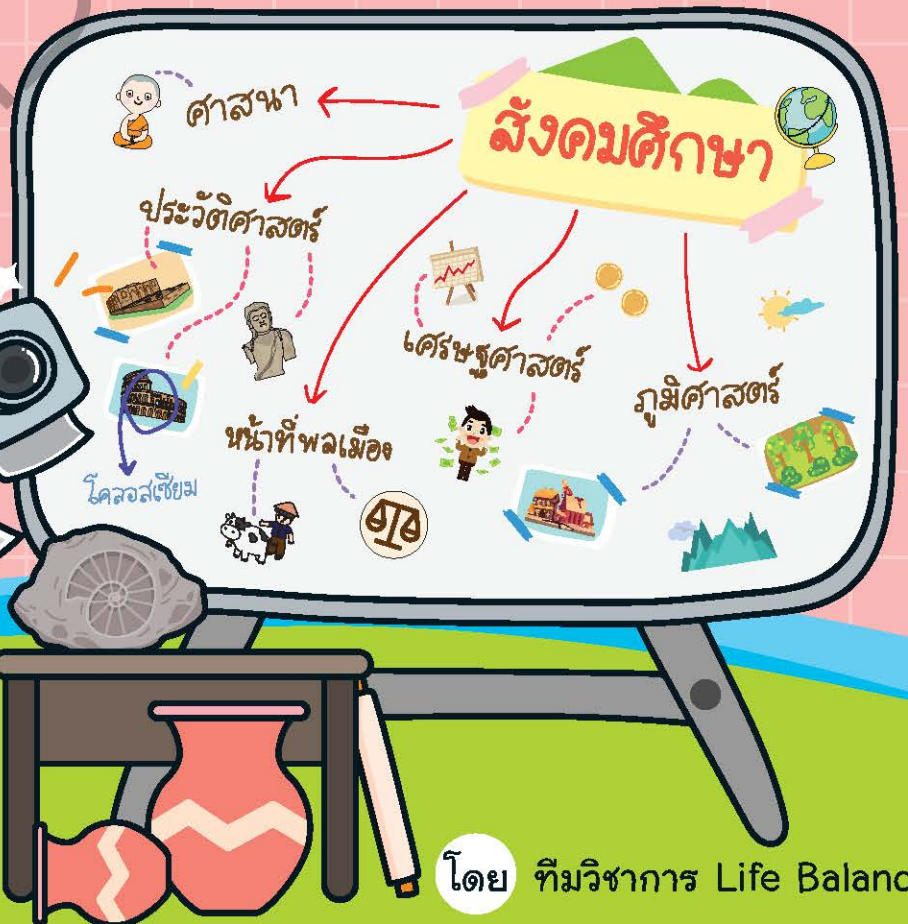
SUPER EASY MEMORY NOTE

สังคม

ระดับ ม.1-2-3

เรียนก็เข้าใจ สอบยิ่งง่ายเลย

4 สีทั้งเล่ม

โดย ทีมวิชาการ Life Balance

Introduction

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาสำคัญที่ทุกคนต้องใช้ในการเรียนและการสอบ ทั้งในห้องเรียนและการสอบเข้าโรงเรียนต่างๆ หนังสือ SUPER EASY MEMORY NOTE สังคม ระดับ ม.1-2-3 เรียนก็เข้าใจ สอบยิ่งง่ายเลย เล่มนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาสำคัญที่ออกสอบบ่อยไว้ในรูปแบบของ Mind Map ที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาในแต่ละบท ทั้งศาสนา ศิลปกรรม และจริยธรรม, หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต, เศรษฐศาสตร์, ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์

การนำเสนอในรูปแบบ Mind Map จะทำให้ผู้อ่านจับประเด็นสำคัญ จัดระเบียบความคิด และต่อยอดความรู้ออกไปได้ อีกทั้งยังใช้ Mind Map ที่มีทั้งสี สัญลักษณ์ ภาพประกอบ และการไฮไลต์เพื่อเน้นย้ำส่วนที่ออกสอบบ่อย ทำให้จัดลำดับความสำคัญของเรื่องที่กำลังอ่าน เข้าใจความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของเนื้อหาในแต่ละหัวข้อทั้งภาพรวมและภาพย่อย ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาได้ง่ายยิ่งขึ้น

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ศาสนาซิกข์

ศาสนาอิสลาม

วัฒนธรรมไทย

ศาสนาคริสต์

บทที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม

หน้า 4

การจัดระเบียบทางสังคม

ศาสนาพุทธ

สังคมมนุษย์

ความหมาย ประเภท และองค์ประกอบ

สารสังคม

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

เส้นสมมติทางภูมิศาสตร์

บทที่ 5 ภูมิศาสตร์

หน้า 62

ภูมิศาสตร์ประเทศไทย

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ภูมิศาสตร์ทวีปต่างๆ ในโลก

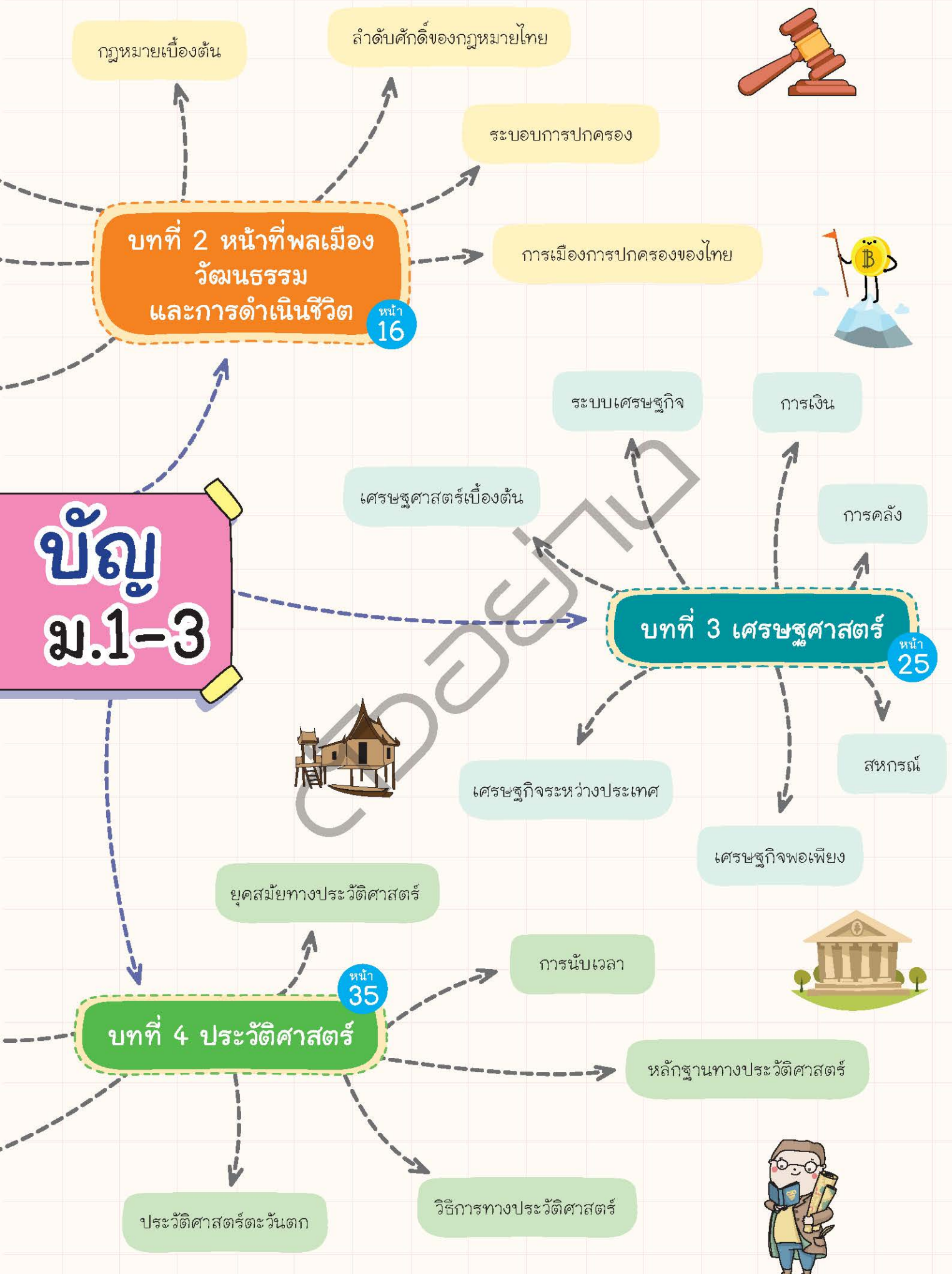
ประวัติศาสตร์ไทย

ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ตะวันออก

บทที่ 1

ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม

★ ความหมาย ประเภท และ
องค์ประกอบ

★ ศาสนาพุทธ

★ ศาสนาคริสต์

★ ศาสนาอิสลาม

★ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

★ ศาสนาซิกข์

เทวนิยม : เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลกและกำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์
: แบ่งเทวนิยมตามจำนวนพระเจ้า

เอกเทวนิยม นับถือพระเจ้าองค์เดียว เช่น ศาสนาคริสต์
ทวิเทวนิยม นับถือพระเจ้าสององค์ เช่น ศาสนาไซโรแอสเตอร์
พหุเทวนิยม นับถือพระเจ้าหลายองค์ เช่น ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

ความหมายของศาสนา

ความเชื่อของมนุษย์อันมีหลักคำสอนที่เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้มนุษย์พ้นทุกข์ และพบกับความปรารถนาสูงสุดคือการมีความสุขชั่ววันรันดร์

ประเภทของศาสนา

อเทวนิยม : ไม่เชื่อเรื่องพระเจ้าเป็นผู้สร้างโลก เชื่อในกฎของธรรมชาติ ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาเชน

ความหมาย ประเภท และองค์ประกอบ

องค์ประกอบของศาสนา

- ศาสดา** : ผู้ก่อตั้งและประกาศศาสนา
- คัมภีร์** : หลักคำสอนของศาสนา
- นักบวช/สาวก** : ผู้ปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัดและผู้เผยแผ่ศาสนา
- ศาสนสถาน** : สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา
- ศาสนพิธี** : พิธีกรรมทางศาสนา

Note

ศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดในโลก คือ ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู และศาสนาที่มีคนนับถือมากที่สุดในโลก คือ ศาสนาคริสต์

สาระสำคัญ

ศาสนา : พระพุทธเจ้า
คัมภีร์ : พระไตรปิฎก
ศาสนสถาน : วัด
นักบวช : พระสงฆ์

สถานที่ตรัสรู้

แก้วนมโคต

สังเวชนียสถาน

สถานที่ประสูติ

สวนลุมพินีวัน

ศาสนา

พุทธประวัติ

พระบิดา : พระเจ้าสุทโธทนะ

พระมารดา : พระนางสิริมหามายา

ประสูติ : สวนลุมพินีวัน พระนามเดิม "สิทธัตถะ"

อภิเษกสมรส : ทรงอภิเษกกับพระนางยโสธรา และมีพระราชโอรส พระนามว่า ราहुล แปลว่า บ่วง

เสด็จออกผนวช : เมื่อพระชนมายุ 29 พรรษา โดยมีปัญจวัคคีย์ 5 รูป คอยปรนนิบัติ ได้แก่ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ

ตรัสรู้ : เมื่อพระชนมายุ 35 พรรษา สิ่งที่ตรัสรู้เรียกว่า อริยสัจ 4

ปรินิพพาน : ณ เมืองกุสินารา ขณะพระชนมายุ 80 พรรษา

เผยแผ่พระพุทธศาสนา

ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

สถานที่แสดงปฐมเทศนา
ป่าอสิปตนมฤคทายวัน

สถานที่ปรินิพพาน
กุสินารา

นิกายเถรวาท (หินยาน)

- นับถือพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์เพียงองค์เดียว
- ยึดถือพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด
- นับถือในประเทศศรีลังกา เมียนมา ไทย ลาว กัมพูชา

นิกายอักษริยวาท (มหายาน)

- นับถือพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์หลายองค์
- แก้ไขปรับปรุงพระธรรมวินัยไปตามโอกาส
- นับถือมากในประเทศทิเบต มองโกลเลีย จีน ญี่ปุ่น

นิกาย

พุทธ

วันสำคัญทางศาสนา

พระสงฆ์มาประชุมกัน
1,250 รูป
โดยมิได้นัดหมาย

วันมาฆบูชา : วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 แสดงธรรม “โอวาทปาฏิโมกข์”

วันวิสาขบูชา : วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 วันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน

วันอาสาฬหบูชา : วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 แสดงธรรมครั้งแรก คือ “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร”

พระอัญญาโกณฑิยาญะ เป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา

วันอัฐมิมบูชา : วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 หรือ 7 เป็นวันถวายพระเพลิงสรีระของพระพุทธเจ้า

วันเข้าพรรษา : วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 มีการแห่เทียนพรรษาและถวายผ้าอาบน้ำฝน

วันออกพรรษา : วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 หลังออกพรรษา 1 วัน

มีประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ

หน้าที่ชาวพุทธ

ปฏิบัติตามหลักคำสอนของ
พระพุทธศาสนา

ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ศาสนาพุทธ

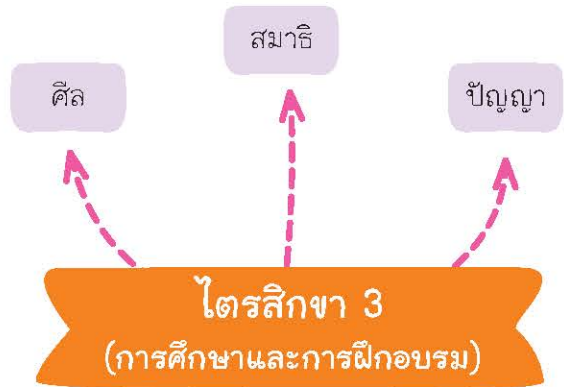
อริยสัจ 4

(ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ)

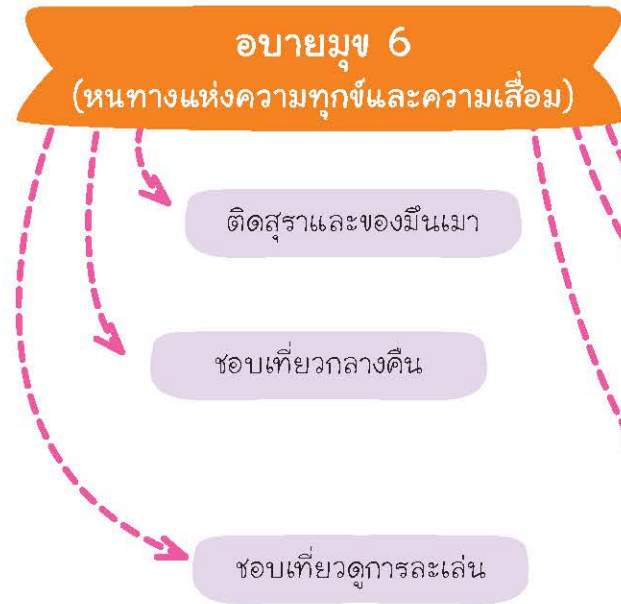
ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ (ธรรมที่ควรรู้)
สมุทัย คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ (ธรรมที่ควรละ)
นิโรธ คือ การดับทุกข์ (ธรรมที่ควรบรรลุ)
มรรค คือ หนทางดับทุกข์ (ธรรมที่ควรเจริญ)

ศาสนพิธี

กุศลพิธี : การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเวียนเทียน การสมาทานศีล
บุญพิธี : พิธีทำบุญในงานมงคล เช่น งานบวช วันแต่งงาน วันเกิด และพิธีทำบุญในงานอวมงคล เช่น การสวดอภิธรรม การฌาปนกิจ การทำบุญให้ผู้ล่วงลับ
ทานพิธี : การถวายสังฆทาน การถวายจตุปัจจัย การถวายภัตตาหาร การถวายกฐิน การถวายผ้าป่า การถวายผ้าอาบน้ำฝน
ปกิณกพิธี : การกราบพระรัตนตรัย การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม การประเคนจตุปัจจัยแด่พระสงฆ์ การเจริญพระพุทธมนต์

หลักธรรมใน

ศาสนาพุทธ

ไตรลักษณ์ 3 (กฎแห่งธรรมชาติ)

อนิจจัง คือ ความไม่เที่ยง
ทุกขัง คือ สภาพที่อยู่ในสภาวะเดิมไม่ได้
อนัตตา คือ ความไม่มีตัวตน

พรหมวิหาร 4 (ธรรมสำหรับผู้ปกครอง)

เมตตา

กรุณา

อุเบกขา

มุทิตา

อิทธิบาท 4 (ธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ)

(ธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ)

ฉันทะ คือ ความพอใจ
วิริยะ คือ ความขยันหมั่นเพียร
จิตตะ คือ ความเอาใจใส่
วิมังสา คือ ความหมั่นสอดส่องในเหตุผล

ฆราวาสธรรม 4 (ธรรมสำหรับผู้ครองเรือน)

สัจจะ คือ การมีความซื่อตรง
ทมะ คือ การข่มใจของตน
ขันติ คือ ความอดทน
จาคะ คือ การเสียสละแบ่งปัน

สังคหวัตถุ 4 (ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ)

(ธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ)

ทาน คือ การให้
ปิยวาจา คือ การพูดจาไพเราะ
อถกจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์
สมานัตตตา คือ การประพฤติดตนให้เหมาะสม

คบคนชั่ว

เกียจคร้านในหน้าที่การงาน

ติดการพนัน

สาระสำคัญ

พระเจ้า : พระเยซู
ศาสดา : พระเยซู
คัมภีร์ : ไบเบิล
ศาสนสถาน : โบสถ์
นักบวช : บาทหลวง

ประวัติพระเยซู

ประสูติ : 25 ธันวาคม ค.ศ. 1
พระบิดา : โยเซฟ
พระมารดา : พระนางมารีย์ / มาเรีย

พระนางมารีย์

นิกายโรมันคาทอลิก : มีพระสันตะปาปาเป็นประมุข ศูนย์กลางอยู่ที่นครรัฐวาติกัน บูชาพระแม่มาเรียและนักบุญต่างๆ มีนักบวช เช่น บาทหลวง บราเดอร์ ซิสเตอร์ (ห้ามแต่งงาน)

รับศีลศักดิ์สิทธิ์ 7 ประการ คือ ศีลล้างบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ศีลอภัยบาป ศีลสมรส ศีลบวช และศีลเจิมคนไข้

นิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ : แยกตัวจากนิกายโรมันคาทอลิก มีพาทริอาร์ค (Patriarch) เป็นประมุข บูชาพระแม่มาเรียและนักบุญต่างๆ

นิกายโปรเตสแตนต์ : ผู้ก่อตั้ง คือ มาร์ติน ลูเทอร์ บูชาเฉพาะพระเยซูและยึดมั่นในพระคัมภีร์ ไม่มีนักบวช มีแต่ศาสนาจารย์สอนศาสนา รับศีลศักดิ์สิทธิ์ 2 ประการ คือ ศีลล้างบาปและศีลมหาสนิท

Note

ชาวคริสต์ที่นับถือนิกายโรมันคาทอลิก เรียกว่า “คริสต์ัง”
ชาวคริสต์ที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ เรียกว่า “คริสต์ียน”

บัญญัติ 10 ประการ

1. จงนมัสการพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว
2. อย่าออกพระนามพระเจ้าโดยไม่สมควร
3. ห้ามทำรูปเคารพ
4. จงนับถือวันสะบาโตเป็นวันบริสุทธิ์
5. จงนับถือบิดามารดา
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าผิดประเวณี
8. อย่าลักขโมย
9. อย่ากล่าวเท็จใส่ร้ายผู้อื่น
10. อย่าโลภในของของผู้อื่น

หลักความรัก (สำคัญที่สุด) : มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน
จงรักเพื่อนมนุษย์ รักตัวเอง รักครอบครัว รักศัตรู

คำสอน

หลักตรีเอกานุภาพ : ตรีเอกานุภาพ คือ พระบิดา พระบุตร และพระจิต

คริสต์

พระบิดา คือ พระยะโฮวาห์
พระบุตร คือ พระเยซู
พระจิต คือ พระวิญญาณบริสุทธิ์
ของพระเจ้าที่สถิตอยู่กับทุกคนที่เชื่อ
ในพระองค์

ศาสนพิธี

ศีลล้างบาป / ศีลจุ่ม : เพื่อชำระบาปกำเนิด
ศีลกำลัง : เพื่อยอมรับนับถือศาสนาคริสต์
ศีลมหาสนิท (พิธีมิสซา) : เพื่อระลึกถึงพระเยซูและคำสอน
ศีลอภัยบาป / ศีลแก้บาป : เพื่อขออภัยบาปจากพระเจ้า
ศีลบวช : สำหรับผู้ประสงค์จะเป็นนักบวชในศาสนาคริสต์
ศีลสมรส : คู่บ่าวสาวประกาศต่อหน้าพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของและ
บาทหลวง
ศีลเจิมคนไข้ : พิธีเจิมน้ำมันที่หน้าผากและฝ่ามือทั้งสองข้าง
ให้แก่ผู้ป่วยหนัก

วันสำคัญ

วันอีสเตอร์ : วันฟื้นคืนชีพของพระเยซู
(มีนาคม - เมษายน)
วันคริสต์มาส : วันประสูติของพระเยซู
(25 ธันวาคม)

หลักปฏิบัติ 5

1. การปฏิบัติตน
2. การละหมาด
3. การถือศีลอด
4. การเซกาด (การบริจาคทรัพย์ / ทำทาน)
5. การทำฮัจญ์

สาระสำคัญ

พระเจ้า : พระอัลเลาะห์
ศาสนา : มุฮัมมัด
คัมภีร์ : อัลกุรอาน
ศาสนสถาน : สุเหร่า / มัสยิด

หลักศรัทธา 6

1. ศรัทธาในพระเจ้าองค์เดียว คือ พระอัลเลาะห์
2. ศรัทธาในบรรดาเทวดา (มลาอิกะฮ์) ของพระเจ้า
3. ศรัทธาในบรรดาพระคัมภีร์ทั้งหลายของพระเจ้า
4. ศรัทธาในบรรดานบี (ศาสนาด) ทั้งหลายของพระเจ้า
5. ศรัทธาในวันพิพากษาหรือวันสิ้นโลก
6. ศรัทธาในกฎสภาวะการณ์ของพระเจ้าที่พระองค์เป็นผู้กำหนดทุกสิ่งทุกอย่าง

ศาสนา

พิธีถือศีลอด : งดบริโภคอาหารทุกชนิดตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนพระอาทิตย์ตกในเดือนรอมฎอน

พิธีละหมาด : ละหมาดวันละ 5 เวลา

ศาสนพิธี

พิธีฮัจญ์ : การเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

วันสำคัญ

วันตรุษอีด / วันอีด : วันเฉลิมฉลองในศาสนาอิสลาม ใน 1 ปี มีวันอีด 2 ครั้ง คือ

- อีดุลฟิฏริ ตรงกับวันขึ้น 1 ค่ำ เดือนเชาวาล เป็นวันเฉลิมฉลองที่ได้ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน
- อีดุลอฎฮา ตรงกับวันที่ 10 เดือนซุลฮิจญะ เป็นวันฉลองวันออกฮัจญ์หรือเป็นวันครบรอบการถือศีลอดของเดือนรอมฎอน

อิสลาม

นิกาย

นิกายชะอาบี : ค่อนข้างเคร่งครัด พระคัมภีร์อัลกุรอานศักดิ์สิทธิ์ที่สุด เคารพนับถือพระอัลเลาะห์พระองค์เดียว

นิกายชีอะห์ : ยอมรับ "ท่านอาลี" บุตรเขยของท่านมุฮัมมัด เป็นผู้นำศาสนาสืบต่อมา เรียกว่า "อิหม่าม"

นิกายซุนนี : ยอมรับกาหลิบ 4 คนแรก ได้แก่ อะบูบักร์ โอมาร์ อุษมาน และอาลี มี "กาหลิบ" เป็นผู้นำทางการเมืองและศาสนา

Note

ศาสนาอิสลามไม่มีนักบวช อิหม่าม / โต๊ะอิหม่าม เป็นผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด / สุเหร่า
นบีมุฮัมมัดประกาศศาสนาให้คนใกล้ชิด คือ

คาคีเยาะห์ (ภรรยา) = มุสลิมคนแรก

อะบูบักร์ = ผู้ชายคนแรก

อาลี = เยาวซนคนแรก

เซด = ทาสคนแรก

สาระสำคัญ

พระเจ้า : พระตรีมูรติ

1. พระพรหม = สร้างโลก / สร้างมนุษย์
2. พระวิษณุ (พระนารายณ์) = ค้ำครองโลก
3. พระอิศวร (พระศิวะ) = ทำลายโลก

1. ฤคเวท บทสวดสรรเสริญพระเจ้า
2. ยชุรเวท ให้ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของพราหมณ์
3. สามเวท บทสวดบูชาพระเจ้า
4. อาถรรพเวท บทสวดเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถา

พระเวท

คัมภีร์

ศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู

นิกายไศวะ : นับถือพระศิวะเป็นพระเจ้าสูงสุด

นิกายไวษณพ : นับถือพระวิษณุเป็นพระเจ้าสูงสุด

นิกายศักติ : นับถือเทวีของเทพทั้ง 3 องค์

นิกาย

พิธีกรรม

พิธีสังสการ 12 เช่น พิธีคลอดบุตร
พิธีบูชาเทพเจ้าตามวาระ

